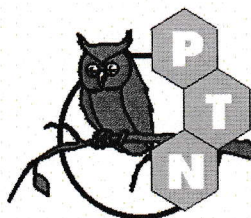
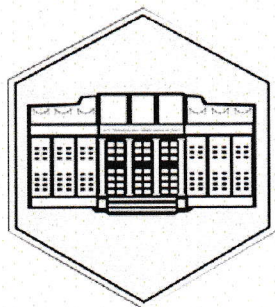

INSTYTUT OGRODNICTWA
ZAKŁAD PSZCZELNICTWA
PSZCZELNICZE TOWARZYSTWO NAUKOWE

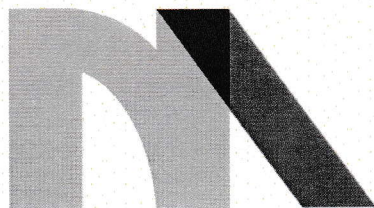

**53 NAUKOWA
KONFERENCJA PSZCZELARSKA**

InHort
SKIERNIEWICE

**Konferencja współfinansowana przez Dział Upowszechniania Nauki
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

MATERIAŁY Z KONFERENCJI

PULAWY, 8-9 MARCA 2016

EFEKTY EKSTRAKCJI PYŁKU KWIATOWEGO NADKRYTYCZNYM DITLENKIEM WĘGLA

Sławomir Bakier, Krzysztof Miastkowski, Ewelina Bajko,
Marcin Stocki

Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce, Politechnika Białostocka

Pyłek kwiatowy to męskie komórki płciowe roślin kwiatowych, które zawierają cenne substancje chemiczne składające się z: aminokwasów, lipidów, witamin, makro i mikroelementów, biologicznie aktywnych substancji będących związkami fenyłowymi (katechina, flawony, flawonoidy, antocyjanidyny, kwasy fenolowe itd.) oraz fitohormonów. Pojedyncze ziarno pyłku otoczone jest egzyną i intyną, które stanowią trwałe chemicznie, odporne na kwasy i ługi substancje. Są również odporne na oddziaływanie mechaniczne i wytrzymują znaczne naprężenia. Wydobycie substancji znajdujących się wewnątrz ziaren pyłku wymaga więc zastosowania specjalnych technologii związanych ze sforsowaniem zewnętrznej skorupy i ekstrakcją składników wewnętrznych. Rozpuszczalniki używane do tego celu mogą znacznie różnić się między sobą w zależności od rodzaju rozpuszczanych substancji. Do ekstrakcji substancji białkowych stosowana jest zwykle woda natomiast substancje tłuszczowe rozpuszczane są przez n-heksan, etanol lub inne rozpuszczalniki organiczne. Wadami konwencjonalnych technik ekstrakcji są: utrata związków lotnych, długi czas ekstrakcji, toksyczne pozostałości rozpuszczalników i degradacji wrażliwych związków np. nienasyconych kwasów tłuszczowych spowodowana zwykle podwyższoną temperaturą lub oksydacyjnym działaniem tlenu.

Poniższe doniesienie zawiera wyniki badań ekstrakcji obnóży pyłkowych w postaci wysuszonej bez jakiegokolwiek obróbki mechanicznej za pomocą ditlenku węgla w stanie nadkrytycznym. Zastosowano ekstrakcję w temperaturze 40°C przy ciśnieniu 35 MPa z przepływem CO₂ wynoszącym 80 g/min. Wydajność ekstrakcji wyniosła 1,5%, a w składzie chemicznym uzyskanego ekstraktu zidentyfikowano za pomocą techniki GC-MS: kwasy karboksylowe nasycone 67,89%, nienasycone 14,07%, alkanany 8,34%, triterpeny 5,54%, alkeny 1,63%, alkohole 0,37%, woski 0,36% i 1,8% innych związków chemicznych.

Zastosowana technologia wydaje się interesującą alternatywą pozyskania z pyłku kwiatowego cennych substancji głównie o charakterze lipidowym. Niemniej uzyskana wydajność wskazuje, że ekstrakcja suszonych obnóży pyłkowych bez dodatkowej obróbki związana jest z dużym oporem przenikania rozpuszczalnika do wnętrza ziaren pyłku.

BADANIA SKŁADU CHEMICZNEGO SYROPU API- FORTUNA HF 1575 ORAZ ZAPASÓW POWSTAŁYCH PO PRZEROBIENIU TEGO SYROPU PRZEZ PSZCZOŁY

Teresa Szczęsna, Ewa Waś, Monika Witek, Katarzyna Jaśkiewicz,
Urszula Kośka, Piotr Skubida, Piotr Semkiw

Zakład Pszczelnictwa, Instytut Ogrodnictwa, ul. Kazimierska 2, 24-100 Puławy

Badania wykonano w ramach zadania 4.3 PW „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości

**i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego” ustanowionego
Uchwałą nr 105/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku.**

Celem badań była ocena składu chemicznego syropu skrobiowego Apifortuna HF 1575 oraz składu zapasów powstałych po przerobieniu tego syropu przez pszczoły. W świeżym syropie oraz w próbkach zapasów (n=10) przeprowadzono badania parametrów fizykochemicznych: zawartości wody, przewodności elektrycznej właściwej, pH i wolnych kwasów oraz zawartości 5-hydroksymetylofurfuralu (HMF), składu cukrów i dekstryn skrobiowych (DP4-DP7). Uzyskane wyniki dla parametrów fizykochemicznych badanego syropu porównano z wartościami deklarowanymi na etykiecie produktu.

Zawartość suchej masy i pH były zgodne z deklarowanymi. Podobnie, oznaczone w laboratorium zawartości dla cukrów prostych fruktozy (14,4 g/100 g s.m.) i glukozy (21,0 g/100 g s.m.) oraz zawartość maltozy (41,9 g/100 g s.m.) były porównywalne do zawartości zadeklarowanych. W przypadku maltotriozy oznaczona zawartość (13,1 g/100 g s.m.) była wyższa w stosunku do wartości podanej na etykiecie. Zawartości cukrów złożonych (maltodekstryn DP4-DP7) oznaczonej w laboratorium (1,74 g/100 g s.m.) nie można porównać z zadeklarowaną (15,0 g/100 g s.m.), gdyż na etykiecie brakuje informacji jakie cukry złożone zostały oznaczone. Badany syrop skrobiowy posiadał niską zawartość HMF (7,3 mg/kg s.m.) i przewodność elektryczną właściwą (0,02 mS/cm), dla których nie podano informacji na etykiecie.

Oznaczone w zapasach zawartości dwucukru maltozy i trójcukru maltotriozy wskazują, że pszczoły rozłożyły je do cukrów prostych. Zawartość maltozy obniżyła się z 41,9 g/100 g s.m. (w syropie) do średnio 21,5 g/100 g s.m. (w zapasie), zawartość maltotriozy z 13,1 g/100 g s.m. (w syropie) do średnio 7,0 g/100 g s.m. (w zapasie). Tym samym, zawartość cukrów prostych wzrosła z 35,4 g/100 g s.m. (w syropie) do średnio 58,5 g/100 g s.m. (w zapasie). Uwagę zwraca niekorzystny stosunek zawartości fruktozy do glukozy (od 0,60 do 1,16; średnio 0,74) co może skutkować krystalizacją zapasów w komórkach plastrów. Proces krystalizacji powinna opóźniać obecność maltodekstryn, których zawartość w zapasach wynosiła 2,1 g/100 g s.m.

AKTYWNOŚĆ ANTYOKSYDACYJNA I CAŁKOWITA ZAWARTOŚĆ ZWIĄZKÓW FENOLOWYCH W PIERZDZE (BADANIA WSTĘPNE)

Monika Witek, Katarzyna Jaśkiewicz, Teresa Szczęsna,
Ewa Waś, Urszula Kośka, Piotr Semkiw, Piotr Skubida

Zakład Pszczelnictwa, Instytut Ogrodnictwa, ul. Kazimierska 2, 24-100 Puławy

Według danych literaturowych, pierzga ma większą wartość odżywczą w porównaniu do pyłku kwiatowego zbieranego przez pszczoły. Charakteryzuje się wyższą zawartością cukrów redukujących, zawiera witaminę K, kwas mlekowy oraz kilka enzymów, które nie występują w pyłku. Ze względu na korzystny wpływ na układ odpornościowy człowieka, właściwości antybiotyczne i przeciwutleniające oraz lepszą, w porównaniu do pyłku, przyswajalność przez organizm ludzki, pierzga jest cennym produktem, coraz częściej poszukiwanym przez konsumentów.